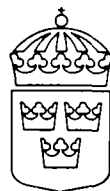

Regeringens proposition 1992/93:166

Prop.
1992/93:166

om vissa punktskattefrågor

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 4 februari 1993.

På regeringens vägnar

Bengt Westerberg

Bo Lundgren

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att skatten på vissa charterresor slopas den 1 oktober 1993. Vidare föreslås på dryckesområdet dels att skatten på vissa dryckesförpackningar slopas, dels att skatten på spritdrycker höjs och att skatten på starköl ytterligare differentieras. Sistnämnda förändringar föreslås träda i kraft den 1 maj 1993.

Lag om upphävande av lagen (1978:144) om skatt på vissa resor

Härigenom föreskrivs att lagen (1978:144) om skatt på vissa resor skall upphöra att gälla vid utgången av september månad 1993.

Den upphävda lagen tillämpas fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före den 1 oktober 1993.

Lag om upphävande av lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar

Härigenom föreskrivs att lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar skall upphöra att gälla vid utgången av april månad 1993.

Den upphävda lagen tillämpas fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före den 1 maj 1993.

Lag om ändring i lagen (1977:306) om dryckesskatt

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1977:306) om dryckesskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

10 §² Skatten på spritdrycker, vin, starköl och öl tas ut med de belopp som framgår av följande uppställning.

Alkoholhalt, volymprocent			Skatt, kronor per liter		
			grundbelopp	tilläggsbelopp	
över	2,25	högst	3,5	3:--	-
"	3,5	"	4,5	9:--	-
"	4,5	"	7	12:--	-
"	7	"	10	17:10	-
"	10	"	13	26:70	-
"	13	"	16	36:60	-
"	16	"	19	47:50	-
"	19	"	24	47:50	5:10 för varje hel volymprocent som överstiger 19
"	24	"	29	73:--	5:50 för varje hel volymprocent som överstiger 24
"	29	"	34	100:50	6:20 för varje hel volymprocent som överstiger 29
"	34	"	39	131:50	7:40 för varje hel volymprocent som överstiger 34
"	39			168:50	7:50 för varje hel volymprocent som överstiger 39

I fråga om drycker vars alkoholhalt överstiger 19 volymprocent skall avrundning ske uppåt till närmast hela volymprocenttal, om alkoholhalten uppgår till del av hel volymprocent.

10 §² Skatten på spritdrycker, vin, starköl och öl tas ut med de belopp som framgår av följande uppställning.

Alkoholhalt, volymprocent				Skatt, kronor per liter	
				grundbelopp	tilläggsbelopp
över	2,25	högst	3,5	3:--	-
"	3,5	"	4,5	8:50	-
"	4,5	"	7	12:50	-
"	7	"	10	17:10	-
"	10	"	13	26:70	-
"	13	"	16	36:60	-
"	16	"	19	47:50	-
"	19	"	24	47:50	5:10 för varje hel volymprocent som överstiger 19
"	24	"	29	73:--	6:20 för varje hel volymprocent som överstiger 24
"	29	"	34	104:--	6:40 för varje hel volymprocent som överstiger 29
"	34	"	39	136:--	7:70 för varje hel volymprocent som överstiger 34
"	39			174:50	7:80 för varje hel volymprocent som överstiger 39

I fråga om drycker vars alkoholhalt överstiger 19 volymprocent skall avrundning ske uppåt till närmast hela volymprocenttal, om alkoholhalten uppgår till del av hel volymprocent.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1993.

¹Lagen omtryckt 1984:158.

²Senaste lydelse 1992:572.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträdet den 4 februari 1993

Närvarande: statsrådet B. Westerberg, ordförande, och statsråden Friggebo, Johansson, Laurén, Hörnlund, Olsson, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg, Ask

Föredragande: statsrådet Lundgren

Proposition om vissa punktskattefrågor

1 Inledning

Jag avser att i det följande ta upp frågan om slopande av skatten på vissa charterresor och på vissa dryckesförpackningar samt en höjning av skatten på starkare alkoholdrycker och en ökad differentiering av skatten på starköl.

2 Reseskatt

Mitt förslag: Skatten på charterresor med flyg avskaffas vid utgången av september månad 1993.

Skälen för mitt förslag: En särskild skatt på charterresor med flyg infördes 1978. Skatten utgår enligt lagen (1978:144) om skatt på vissa resor och tas sedan 1986 ut med 300 kr per passagerare över 12 år.

Reseskatten har kritiserats alltsedan införandet. Till en början gick kritiken främst ut på att skatten var diskriminerande gentemot flyget och i synnerhet charterflyget eftersom den endast omfattar charterresor med flyg. Internationellt har skatten också kritiserats för att på ett otillbörligt sätt gynna inhemsk turism på bekostnad av turism i utlandet. För att underlätta turism inom Norden har tidigare föreslagits att skatten endast skulle tas ut på utomnordiska resor. Ytterligare skäl som framförts för skattens slopande är att den rimmar illa med de svenska strävandena att harmonisera våra skatter med EG:s. Reseskatten har även ansetts strida mot ansträngningarna att bryta ned handelshinder inom GATT, EFTA och OECD. Kritiken mot reseskatten har vuxit i styrka sedan Danmark den 1 september 1991 avskaffat sin motsvarighet till reseskatten. Olika åtgärder har därefter fått vidtas för att inte överströmmingen av resenärer

från Sturup till Kastrup skall bli alltför stor. Bl.a. utbetalar Luftfartsverket ett belopp till alla som startar sin charterresa från Sturup så att det inte skall vara dyrare att flyga från Sturup än från exempelvis Kastrup. Det har ifrågasatts om inte dessa åtgärder strider mot våra internationella åtaganden. Danska researrangörer har ansett att Luftfartsverkets bidrag är ett direkt statsstöd till privata researrangörer och har därför anmält förfarandet till EG-kommissionen. I olika framställningar till regeringen, bl.a. från Luftfartsverket, SAS samt danska och svenska researrangörer, har framförts krav på att skatten snarast avvecklas.

Jag delar i stort den uppfattning om reseskattens avigsidor som framförts från olika håll. Sett också i ett EG-perspektiv är det knappast möjligt att behålla skatten, i vart fall inte vad avser resor inom EG-området. Jag har funnit att övervägande skäl talar för att skatten avvecklas innan de negativa verkningarna av skatten har blivit alltför stora. Min bedömning är att en avveckling med beaktande av även statsfinansiella skäl lämpligen kan ske vid utgången av september månad 1993. Eftersom skattskyldighet inträder först när charterflygning börjar kommer reseskatt inte att utgå för resor som påbörjas den 1 oktober 1993 eller senare även om resan beställts före denna tidpunkt.

Reseskatten har beräknats ge ca 310 miljoner kr för budgetåret 1993/94. Den statsfinansiella effekten av skatten är dock lägre genom de kompensatoriska åtgärder som krävs för att upprätthålla trafiken från bl.a. Sturup eller alternativt genom en minskning av antalet resenärer som betalar reseskatt. Jag beräknar därför det statsfinansiella bortfallet för budgetåret 1993/94 till ca 185 miljoner kr. Den varaktiga effekten för den konsoliderade offentliga sektorn, med hänsyn tagen till indirekta effekter, beräknas bli ett bortfall om ca 140 miljoner kr per år.

3 Förpackningsskatt

Mitt förslag: Förpackningsskatten avskaffas vid utgången av april månad 1993.

Skälen för mitt förslag: Redan 1973 infördes en särskild avgift på vissa dryckesförpackningar. Avgiften var enhetlig och utgick med 10 öre per förpackning. Innan ett rikstäckande pantsystem för aluminiumburkar introducerades utreddes även förpackningsavgiften. Det konstaterades då att avgiften hade en liten styreffekt från miljösynpunkt. Avgiften avvecklades därför på malt- och läskedrycksförpackningar. Den kvarvarande avgiften som enbart utgick på sprit- och vinförpackningar gav inkomster i storleksordningen 65-70 miljoner kr per år. För att kompensera detta inkomstbortfall när avgiften helt slopades 1984 infördes en differentierad förpackningsskatt. Förhoppningen var att den skulle ha

vissa miljöförtjänster. Skatten konstruerades så att förpackningar av papper och papp inte beskattas alls och att s.k. pantförpackningar beskattas med 8 öre per förpackning. För övriga förpackningar varierar skatten mellan 10 och 25 öre beroende på storleken.

Enligt samstämmiga uppgifter från olika håll saknar skatten numera effekt som miljöpolitiskt styrmedel (jämför bl.a. förpackningsutredningen i delbetänkandet SOU 1990:85). Förpackningsutredningen har i sitt slutbetänkande (SOU 1991:76) Förpackningar och miljön föreslagit bl.a. att förpackningsskatten skall tas bort.

Det har också påtalats att skatten kan bidra till att återtagningssystemet för aluminiumburkar kan äventyras. Sett i ett EG-perspektiv kan skatten inte finnas kvar i nuvarande utformning. Jag har mot nu angiven bakgrund funnit att övervägande skäl talar för att skatten slopas redan vid utgången av april månad 1993. I likhet med vad som gällde då den särskilda varuskatten, kassettskatten och videoskatten avskaffades så bör av inte minst praktiska skäl någon återbetalning av skatt på inneliggande lager av beskattade varor inte ske.

Inkomstbortfallet från förpackningsskatten kan för budgetåret 1993/94 beräknas till ca 150 miljoner kr. Den varaktiga effekten för den konsoliderade offentliga sektorn beräknas bli ett bortfall om ca 80 miljoner kr per år.

4 Skatt på alkoholdrycker

Mitt förslag: Skatten på starkare alkoholdrycker höjs och anpassas därmed till konsumentprisutvecklingen för varor och tjänster i allmänhet. Skatten på starköl justeras något.

Skälen för mitt förslag: Enligt det alkoholpolitiska beslutet från maj 1977 skall skatten på alkohol justeras så att priset på de alkoholhaltiga dryckerna följer prisutvecklingen för varor och tjänster i allmänhet. Under åren sedan dess har skatten höjts åtskilliga gånger, senast den 7 maj 1990. Härefter har skatten på alkoholdrycker förändrats radikalt den 1 juli 1992. Inom ramen för ett totalt sett oförändrat skatteuttag från hela alkoholområdet genomfördes en reformering av dryckesskatten. Den värderelaterade delen av skatten avskaffades vilket innebar att skatten numera uteslutande bestäms av dryckens alkoholhalt. För drycker med en alkoholhalt upp till 19 volymprocent tas skatten ut med fasta belopp inom vissa intervall. För starkare drycker tas skatten ut för varje hel volymprocent alkohol efter en progressiv skala. Omläggningen innebar att prishöjningen blev mycket stor för starka och "billiga" drycker, dvs. drycker som oftast samtidigt utgör missbruksdrycker. Dyrare drycker, vilka sällan kan rubriceras som missbruksdrycker, och alkoholsvagare drycker sjönk däremot i pris. Omläggningen fick därmed en klar

alkoholpolitisk profil och någon ytterligare prisjustering med hänsyn till prisutvecklingen var inte nödvändig.

Det har under senare tid introducerats ett stort antal nya alkoholprodukter som inte fanns 1977. Andra produkter har förändrats genom att exempelvis alkoholhalten sänkts. Detta sammantaget med den stora omläggningen av beskattningen gör att prisjämförelserna över en så lång tid blivit än svårare. Den ur alkoholpolitisk synpunkt intressanta prisjämförelsen kan emellertid göras för enstaka produkter och då sådana som också kan vara missbruksdrycker. En sådan prisjämförelse för tiden från maj 1977 och fram till nu visar att det finns en priseftersläpning för starkare alkoholdrycker, dvs. spritdrycker. För Renat brännvin motsvarar det en höjning av priset med ca 3 %. Prisförändringarna på svagare drycker, viner, ligger dock generellt över och på starköl mycket över konsumentprisutvecklingen. Mot nu angiven bakgrund bör skatten höjas endast på de starkare alkoholdryckerna. Höjningen bör bestämmas så att priset på Renat brännvin stiger med ca 3 %.

Den differentiering av skatten på starköl som genomfördes från halvårsskiftet har inneburit att det svagare ölet fått en ökande andel på bekostnad av det starkare. Det är positivt inte minst med utgångspunkt i konsumtionen bland ungdomar. Under 1980-talet har deras konsumtionsvanor ändrats mot en mindre andel sprit och vin och en ökad andel av det alkoholsvagare ölet. Genom att med en ökad differentiering av skatteuttaget stimulera en övergång från starkare till svagare starköl kommer den totala alkoholkonsumtionen ytterligare att minska. För att ytterligare främja en övergång till alkoholsvagare alternativ bör därför beskattningen av starkölet justeras. Skatten på det alkoholsvagare starkölet bör sänkas med 50 öre per liter från 9 kr till 8 kr 50 öre per liter och skatten på de alkoholstarkare starkölet höjas med motsvarande belopp från 12 kr till 12 kr 50 öre. Den nu förordade höjningen av skatten är av så begränsad betydelse att en motsvarande höjning av den s.k. schablontullen på alkoholdrycker som tas ut i vissa fall på resandes införsel kan underlåtas.

Ändringarna bör träda i kraft den 1 maj 1993.

Mitt förslag om en ändrad dryckesskatt beräknas ge ökade skatteinkomster med ca 40 miljoner kr per år, med hänsyn tagen till ändrade konsumtionsvolymmer.

5 Upprättade lagförslag

I enlighet med det anförda har inom Finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om upphävande av lagen (1978:144) om skatt på vissa resor,
2. lag om upphävande av lagen (1984:355) om skatt på vissa dryckesförpackningar,
3. lag om ändring i lagen (1977:306) om dryckesskatt.

6 Lagrådets hörande

Prop. 1992/93:166

De föreslagna ändringarna faller inom Lagrådets granskningsområde. De är dock av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Yttrande från Lagrådet bör därför inte inhämtas.

7 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta lagförslagen.

8 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.